

Kotoutumisen ohjelma 2026–2029

JT/AA

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 21.9.2026 (§ 12) Vantaalle kotoutumisen ohjelman vuosille 2026–2029. Se on yksi kaupungin kuudesta strategisesta muutosohjelmasta ja toimii kaupunkistrategian keskeisenä toimeenpanovälineenä vuosina 2026–2029. Kotoutumisen ohjelma määrittelee kaupungin tavoitteet, tavoitellun muutoksen ja painopisteet kotoutumisen edistämisessä.

Ohjelmatyön strategisena tavoitteena on vahvistaa kotoutumisen edistämisen edellytyksiä koko kaupungin toiminnassa. Tavoitteena on, että palvelut, toimintatavat ja rakenteet tukevat nykyistä paremmin asukkaiden yhdenvertaista osallistumista, kouluttautumista, työllistymistä ja yhteiskuntaan kiinnittymistä. Ohjelma vahvistaa poikkihallinnollista yhteistyötä sekä tiedolla johtamista kotoutumisen edistämiseksi.

Kotoutumisen ohjelmassa painottuvat seuraavat muutoksen osa-alueet:

1. Kielitaito ja osaaminen voimavaroiksi
2. Hyvät väestösuhteet ja osallisuus kulmakivinä
3. Kansainvälinen ja uudistuva kaupunki

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan keskeinen tehtävä liittyy hyvien väestösuhteiden ja osallisuuden edistämiseen. Tavoitteena on lisätä kuulumisen tunnetta, ehkäistä eriytymistä sekä vahvistaa luottamusta asukkaiden, yhteisöjen ja kaupungin välillä. Ohjelmassa korotuvat harrastaminen, palveluiden saavutettavuus sekä perheiden osallisuus.

Ohjelmajohtaja Jenni Tahvanainen esittelee kotoutumisen ohjelman. Sen jälkeen pohditaan työryhmissä, mikä voisi olla neuvottelukunnan rooli ohjelman tavoitteiden edistämisessä.

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta 30.9.2026

Esitys:

Kuullaan esitys, osallistutaan työryhmätyöskentelyyn ja kootaan yhteen neuvottelukunnan näkemykset.

Käsittely:

Jenni Tahvanainen alusti kotoutumisen ohjelmasta paneutuen tarkemmin hyvien väestösuhteiden kokonaisuuteen ja kutsui sen jälkeen neuvottelukunnan yhteiseen työskentelyyn. Ohjelma rakentuu *Tulevaisuus asuu Vantaalla -strategian* pohjalle ja sen tavoitteena on kotoutumisen onnistuminen eli että kaikki löytävät paikkansa. Kotoutuminen leikkaa kaikkia toimialoja, joten ohjelman toimeenpanon tueksi on luotu uusi johtamisen rakenne. Siihen kuuluu edustaja jokaiselta toimialalta ja lisäksi verkostoista koottu neuvonantajaryhmä.

Ohjelman taustatyötä tehtiin *Kotoutumisen mallikaupunki* -selvityksessä. Huomioitavia muuttujia ovat muun muassa kaupungin kasvava heterogeenisuus, työn ja osaamistarpeiden nopea muutos, tekoälyn kehitys, luottamuksen ja demokratian murros sekä pitkittyvä talouden epävarmuus unohtamatta geopoliittista epävarmuutta ja ilmastokriisiä. Jenni totesi, että koska resursseja ei ole tulossa lisää, on tehtävä paremmin ja hyödynnettävä vantaalaisia vahvuuksia kotoutumisen edistämisessä. Niitä ovat muun muassa kyky verkostomaiseen yhteistyöhön ja räätälöityihin ratkaisuihin työllisyyden ja kotoutumisen

tehostamisessa sekä osaaminen kieli- ja kulttuuritietoisuudessa. Tiivistetysti: kotoutuminen on kaksisuuntainen prosessi ja yhä vahvemmin koko kaupungin tehtävä niin, että tunnistetaan moninaisuus ja yksilöiden erilaiset polut. Siksi kaupungin sisäisiä toimintatapoja täytyy muokata huomioimaan eri tarpeet. Esimerkiksi kotoutumisen eritahtisuutta ei nykyinen yksilökeskeinen palvelujärjestelmä tunnista, jolloin perheiden tilanteita on vaikea ottaa haltuun.

Jenni huomautti, että ohjelma ei kuvaa kaikkea kaupungissa tehtävää työtä, vaan siihen on tuotu kärjet, joihin kohdistetaan toimenpiteitä. Keskeistä on kaventaa eroja maahanmuuttajataustaisen ja suomen- ja ruotsinkielisen väestön välillä. Tasa-arvonäkökulmasta myös sukupuolierojen tarkastelu on tärkeää. Ohjelman tavoitteita tarkastellaan kolmessa tasossa yksilön, yhteisön ja rakenteiden näkökulmasta. Läpileikkaava teema on kielen oppiminen (yksilötaso) ja kivijalka hyvät väestösuhteet ja osallisuus (yhteisötaso). Rakenteiden tasolla kansainvälisen kaupungin henkilöstön moninaisuutta on kasvatettava ja anti-rasistinen työote tuotava osaksi toimintakulttuuria.

Jenni painotti, että Vantaan kotoutumisen malli rakennetaan yhteistyössä. Mukana on jokainen toimiala, mutta mukaan pitää saada myös kuntalaisia ja muita toimijoita. Olennaista on käydä dialogia oikeissa kohdissa ja viedä tietoa eteenpäin oikeisiin paikkoihin. Myös tunnettuja haasteita pitää pysyä aidosti käsittelemään. Muutoksen toteuttamisen menestystekijöitä ovat inhimillisuus, tiedolla johtaminen, systemisyys ja ainutlaatuisuus.

Osana ohjelmaa rakennetaan hyvien väestösuhteiden malli. Sen taustalla on oikeusministeriön *Hyvät väestösuhteet Suomessa* -hankkeessa (HVS-hanke) tehty malli, jonka elementit ovat asenteet, turvallisuuden tunne, asukkaiden myönteinen vuorovaikutus ja osallisuus ja vaikuttaminen. Malli esiteltiin ja sitä työstettiin Vantaan tarpeisiin HVS-hankkeen päättäjätilaisuudessa 1.10.2025, jota neuvottelukunta-kin oli järjestämässä. Tuolloin nousi vahvasti esille, että harrastusmahdollisuuksia pitää lisätä ja osallisuutta ja luottamusta vahvistaa yhdessä tekemällä.

Esityksensä lopuksi Jenni esitteli väestösuhdekyselyn, joka on meneillään ja jatkuu vuoden loppuun. Kyselyä levitetään jalkautumalla eri paikkoihin ja tilaisuuksiin. Neuvottelukunta täytti kyselyn heti paikan päällä. Jennin esittelyn jälkeen osallistujat jakautuivat neljään työryhmään, joissa käsiteltiin seuraavia teemoja:

1. Miten ohjelman osallisuutta rakennetaan?
2. Miten kaksisuuntaista kotoutumista ja kaupungin vastaanottavuutta lisätään?
3. Mitä eri näkökulmia pitää tuoda esiin hyvien väestösuhteiden mallissa?
4. Mikä on neuvottelukunnan rooli ohjelman toimeenpanossa ja seurannassa?

Työryhmien tuotokset koottiin fläppitauluille, mutta niitä ei käsitelty kokouksessa.

Päätös:

Kuultiin esitys, tehtiin ryhmätöitä ja koottiin yhteen neuvottelukunnan näkemykset. Koordinaattori vie ne digitaaliseen muotoon jatkokäyttöä ja hyvien väestösuhteiden mallin valmistelua varten.

Liitteet:

-Vantaan kotoutumisen ohjelma 2026–2029

Lisätiedot:

Ohjelmajohtaja Jenni Tahvanainen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)